

Μονωδίες από τον Παρνασσό και τον Ελικώνα

Παραγωγή:

Φίλοι Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου Μέλπως Μερλιέ

Επιμέλεια παραγωγής - έκδοσης:

Μάρκος Φ. Δραγούμης, Θανάσης Μωραϊτης

- Παραγωγή: *Φίλοι Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου Μέλπως Μερλιέ*
- Χορηγός: Υπουργείο Πολιτισμού
- Οι ηχογραφήσεις έγιναν στην Αθήνα το 1930, στην Άνω Αγόριανη το 1981 και στα: Κυριάκι, Ζερίκι Λιβαδειάς και Βάγια (Καζνέσι) Θηβών το 1999 (δες ιστορικό της έκδοσης)
- Κείμενα: Μέλπω Μερλιέ, Ειρήνη Σπανδωνίδη, Μάρκος Φ. Δραγούμης, Θανάσης Μωραϊτης
- Μουσικολογική ανάλυση, σχόλια: Μάρκος Φ. Δραγούμης
- Μετάφραση στα Αγγλικά: Δημήτρης Λέκκας
- Την καταγραφή των αρβανίτικων τραγουδιών και τη νεοελληνική τους απόδοση έκανε ο Θανάσης Μωραϊτης
- Ηχητική επεξεργασία, mastering: Χρίστος Χατζηνοτάμου / *Athens Mastering*
- Επιμέλεια ενθέτου - παραγωγής - έκδοσης: Μάρκος Φ. Δραγούμης, Θανάσης Μωραϊτης
- Τις φωτογραφίες του βλάχικου γάμου έδωσαν στο Μ.Λ.Α. η Παρασκευή Μέξη και η οικογένεια Ιωάννη Πάλλη. Των Γιάννη Κοφίνη, Αντριά Μούκα και Λουκά Τίμπα έδωσε ο Δημήτρης Σούλιος. Οι υπόλοιπες ανήκουν στο Μ.Λ.Α.
- Φωτογραφία εξωφύλλου: *Βλάχικος γάμος* στα Βάγια Θηβών. Πίπιζα παίζει ο Δημήτριος Μπισταράκης και νταούλι ο Ιωάννης Πάλλης. Πρωτοχορευτής ο Παύλος Μέξης (Βάγια, 1957).
- Τυπογραφικές διορθώσεις: Μάρκος Φ. Δραγούμης, Δημήτρης Λέκκας, Θανάσης Μωραϊτης
- Στοιχειοθεσία, layout, σχεδιασμός εξωφύλλου: *AltSys*
- Εκτύπωση: *Fabel Sound*
- Έκδοση: Οκτώβριος 1999
- Copyright: *Φίλοι Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου Μέλπως Μερλιέ*

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

του Μάρκου Φ. Δραγούμη

Ο δίσκος αυτός, που περιέχει ηχογραφήσεις του *Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, τιτλοφορείται *Μονωδίες από τον Παρνασσό και τον Ελικώνα*, αν και δεν περιορίζεται μόνο στο σόλο τραγούδι.

Η Παρνασσίδα αντιπροσωπεύεται:

- α) από δεκατρία τραγούδια και ένα διάλογο στην τοπική διάλεκτο, ηχογραφημένα στην Αθήνα τον Δεκέμβρη του 1930 σε δίσκους 78 στροφών περιορισμένης χρήσης (αρ. 1-14), και
- β) από τρία τραγούδια ηχογραφημένα στην Άνω Αγόριανη τον Γενάρη του 1981 σε κασέτα (αρ. 15-17).

Η πρωτοβουλία για την ηχογράφηση του πολύτιμου αυτού υλικού οφείλεται αντί-

στοιχα στη Μέλπω Μερλιέ (1930) και στους Κυριάκο Στεφάνου και Μάρκο Δραγούμη (1981). Όλοι οι τραγουδιστές αποδίδουν τραγούδια του χωριού τους, δηλαδή της Άνω Αγόριανης, που τώρα λέγεται Επτάλοφος. Τους τέσσερις Αγόριανίτες του 1930 τους έφερε στην Αθήνα για την ηχογράφηση η διακεκριμένη λαογράφος Ειρήνη Σπανδωνίδα.

Η περιοχή του Ελικώνα αντιπροσωπεύεται από είκοσι κομμάτια, ανάμεσα στα οποία συγκαταλέγονται μερικοί οργανικοί σκοποί και αρκετά τραγούδια στ' Αρβανίτικα. Εδώ μόνο τα δύο πρώτα κομμάτια (αρ. 18-19) προέρχονται από τους περιορισμένης χρήσης δίσκους του 1930. Ειπώθηκαν συγκεκριμένα από κληρωτούς που υπηρετούσαν στην Αθήνα, αλλά κα-

τάγονταν από το Στεβενίκο (τώρα Αγία Τριάδα) και το Ζερίκι Λιβαδειάς. Τα υπόλοιπα (αρ. 20-37) ηχογραφήθηκαν πρόσφατα (1999) σε τρία χωριά της Βοιωτίας:

- α) στο Κυριάκι και το Ζερίκι από τους Λεωνίδα Εμπειρίκο, Θανάση Μωραΐτη και Μάρκο Δραγούμη,
- β) στα Βάγια (Καζνέσι) από τον Θανάση Μωραΐτη. Οι οργανικοί σκοποί που προαναφέρθηκαν παίχτηκαν όλοι στα Βάγια από τη μοναδική ζυγιά (πίπιζα - νταούλι) του χωριού.

Ας σημειωθεί, τέλος, ότι τα περισσότερα από τα επιτραπέζια κλέφτικα τραγούδια του δίσκου (αρ. 4, 6, 11, 18 και 19) έχουν μελετηθεί, καταγραφεί στο πεντάγραμμο και δημοσιευτεί από τον κορυφαίο μελετητή της δημοτικής μας μουσικής Samuel Baud-Bovy (1906-1986) στο βιβλίο του *Études sur la Chanson Cleftique*, Αθήνα 1958 (έκδοση του *Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου*). Ο Baud-Bovy υπήρξε για πολλά χρόνια Διευθυντής Σπουδών του *Αρχείου*, και είναι ο πρώτος που ασχολήθηκε με τη συστηματική μελέτη των μοναδικών ηχογραφήσεών του.